

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Кафедра Фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри Фінансів, банківської
справи та страхування

Бондарук Т. Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)
«_05_» червня 2018 року

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
СТРАХОВІ ПОСЛУГИ**

для студентів економічних спеціальностей

для студентів напряму 07 «Управління та адміністрування»
підготовки:

спеціальності: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Факультету: фінансово-економічного

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
Фінансів, банківської справи та страхування,
протокол від «_05_» червня 2018 № 15

Київ
2018 рік

УДК 336.

Страхові послуги: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Страхові послуги», Галузь знань 07 «Управління та адміністрування», Напрями підготовки: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Залюбовська С.С. – К.: НАСОА, 2018. – 53 с. – (Електронний ресурс).

Викладено методичні рекомендації з підготовки дисципліни «Страхові послуги»

Розробник:

Світлана Сергіївна Залюбовська, канд. екон. наук, доц.кафедри фінансів, банківської справи та страхування НАСОА.

Рецензенти:

Рецензенти: к.е.н., доцент Іващенко О. Л.
к.ф.м.н., професор Дериглазов Л.В.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від. «_05_» червня 2018 року № _15

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

«_05_» червня 2018 року

_____ (підпис)

(Бондарук Т.Г.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою Радою фінансово-економічного факультету Національної академії статистики, обліку і аудиту за напрямом підготовки 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол від. «26» червня 2018 року № 13

«_26_» червня 2018 року

Голова

_____ (підпис)

(Бондарук Т.Г.)
(прізвище та ініціали)

©НАСОА, 2018 рік

Зміст

	Анотація	4
1.	Робоча програма	6
2.	Навчальна програма	7
3.	План лекцій	15
4.	Плани семінарських (практичних) занять	17
5.	Завдання для виконання самостійної роботи	21
6.	Методичні вказівки до виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання	25
7.	Питання до іспиту	45
8.	Система поточного і підсумкового контролю	46
9.	Рекомендована література	48

АНОТАЦІЯ

Дисципліна (наука) «Страхові послуги» посідає важливе місце серед навчальних предметів, які формують фахівця економічного профілю.

Мета навчальної дисципліни (науки) — отримання студентами поглиблених знань щодо змісту та організації роботи страховиків по забезпеченню потреб юридичних осіб і громадян у страхових послугах.

Завдання дисципліни (науки) :

- з'ясування об'єктивної необхідності і сутності страхових послуг, що надаються юридичним особам і громадянам;

- засвоєння студентами методів організації роботи страховика щодо реалізації страхових послуг;

- вивчення умов надання страхових послуг з основних видів особистого, майнового страхування і страхування відповідальності.

Предмет: організація роботи страховиків щодо забезпечення та реалізації потреб юридичних осіб і громадян у страхових послугах.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Страхова послуга та особливості її реалізації.
2. Порядок укладання та ведення страхової угоди.
3. Страхування життя і пенсій.
4. Страхування від нещасних випадків.
5. Медичне страхування.
6. Страхування майна та відповідальності підприємств.
7. Сільськогосподарське страхування.
8. Страхування технічних ризиків.
9. Страхування фінансово-кредитних ризиків.
10. Автотранспортне страхування.
11. Морське страхування.
12. Авіаційне страхування.
13. Страхування майна і відповідальності громадян.

В результаті вивчення дисципліни (науки) студент повинен мати сучасне уявлення про послуги, що їх пропонують страхові компанії фізичним і юридичним особам в умовах ринкових відносин, вміти використовувати набуті знання в різних ситуаціях.

Вивченню дисципліни «Страхові послуги» передуює засвоєння курсу «Страхування», який дає основи, на яких базується ця дисципліна

1. РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти формування та розвитку страхового ринку з урахуванням елементів одноосібності												
Тема 1. Страховий ринок: суть, умови функціонування, види послуг		3	2			7		1	1			10
Тема 2. Порядок укладання, надання та виконання договору страхування		3	2			7		1	1			10
Тема 3. Страхування життя та пенсій		2	2			7		2	1			10
Тема 4. Страхування від нещасних випадків		2	2			7		1	1			10
Тема 5. Медичне страхування		2	2			7		2	1			10
Тема 6. Страхування майна і відповідальності громадян		2	2			7		1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	68	14	12			42	74	8	6			60
Змістовий модуль 2. Тенденції надання страхових послуг суб'єктам господарювання та відповідальності за ними												
Тема 1. Страхування підприємницьких ризиків		3	2			6		1	1			10
Тема 2. Сільськогосподарське страхування		2	2			6		1	1			10
Тема 3. Страхування технічних ризиків		2	2			6		1	1			10
Тема 4. Страхування кредитних і фінансових ризиків		3	2			6		2	1			10
Тема 5. Автотранспортне страхування		2	2			6		1	1			10
Тема 6. Морське страхування		2	2			6		1				5
Тема 7. Авіаційне страхування		2	2			6		1	1			5
Разом за змістовим модулем 2	72	16	14			42	76	8	6			62
Усього годин	140	30	26			84	150	16	12			122
Модуль 2												

ІНДЗ			-	-	10	-			-	-	-	
Усього годин	150	30	26		10	84		16	12			122

2. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ

СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

Тема 1. Страхіві послуги та особливості їх реалізації

Страхіві послуги як специфічний товар. Ознаки, які характеризують страхову послугу. Економічна необхідність страхових послуг, що надаються громадянам і юридичним особам та розширення їх асортименту.

Служба маркетингу страхової компанії та її функції.

Вивчення й формування попиту на страхіві послуги. Система реалізації страхових послуг. Безпосередній продаж: переваги й недоліки. Продаж через посередників: переваги й недоліки. Права і обов'язки страхових посередників. Вимоги законодавства України до страхових посередників.

Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види страхової реклами та вимоги до неї.

Контроль з боку страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.

Тема 2. Порядок укладення та ведення страхової угоди

Етапи проходження страхової угоди: заява про страхування; андеррайтинг; укладання договору страхування; видача полісів, врегулювання вимог страхувальників щодо відшкодування збитків.

Заява про страхування: форма подання, зміст, значення.

Андеррайтинг: оцінка ризику; вирішення питання про прийняття об'єкта на страхування; визначення строку страхування, спеціальних вимог, обсягів і розмірів страхового покриття; франшизи; розрахунок страхової премії. Система страхового забезпечення.

Укладання договору страхування. Страховий поліс як форма договору страхування. Зміст страхового полісу. Страховий сертифікат.

Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків. Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розмірів збитків. Страховий акт (аварійний сертифікат). Порядок страхової виплати. Винятки.

Тема 3. Страхування життя та пенсій

Необхідність і значення страхування життя та пенсій громадян. Особливості страхування. Розвиток і сучасний стан страхування.

Види страхування життя. Змішане страхування життя. Суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Одержувачі страхової суми у випадку смерті страхувальника. Порядок визначення і сплати страхових премій. Організація роботи страховика щодо визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати страхувальнику, спадкоємцям або визначеним для цього особам.

Страхування дітей. Страхування до вступу в шлюб. Довічне страхування. Страхування додаткової пенсії.

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

Необхідність і значення страхування громадян від нещасних випадків. Розвиток і сучасний стан страхування. Форми і види страхування.

Обов'язкові види страхування від нещасних випадків. Обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті. Суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страхова премія і порядок її сплати. Визначення розміру страхових сум за наслідки нещасних випадків. Одержувачі страхової суми у випадку смерті застрахованого. Відмова страховика у виплаті страхової суми.

Обов'язкове страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини.

Обов'язкове страхування спортсменів вищих категорій.

Інші види обов'язкового страхування від нещасних випадків.

Добровільні види страхування від нещасних випадків та умови їх проведення.

Індивідуальне страхування громадян від нещасних випадків. Страхування дітей від нещасних випадків. Колективне страхування працівників від нещасних випадків за рахунок коштів підприємств. Страхування туристів від нещасних випадків.

Інші види добровільного страхування від нещасних випадків.

Тема 5. Медичне страхування

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Форми проведення медичного страхування та їх особливості. Суб'єкти страхування і відносини між ними.

Обов'язкове медичне страхування. Обсяг відповідальності страховика. Страхова сума. Порядок визначення розміру страхових премій і порядок їх сплати. Права і обов'язки сторін страхових відносин. Організація роботи страховика, пов'язана з настанням відповідальності за фактом страхового випадку. Відмова у виплаті.

Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Обсяг відповідальності страховика. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страхова премія. Порядок визначення і виплати страхової суми. Відмова у виплаті.

Страхування здоров'я на випадок хвороби. Безперервне страхування здоров'я. Медичне страхування громадян, які виїжджають за кордон. Інші види добровільного медичного страхування.

Тема 6. Страхування майна та відповідальності підприємств

Зміст поняття «підприємницькі ризики». Роль страхування у забезпеченні потреб підприємця в страховому захисті. Форми й види страхування.

Страховання майна від вогню. Види полісів страхування майна від вогню. Страховання майна від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ. Основні умови страхування. Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності страховика. Об'єкти страхування, їх оцінка. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страховання від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна.

Страховання відповідальності товаровиробників за якість продукції, що виробляється; за забезпечення зайнятості робочих місць; за забруднення навколишнього природного середовища; страхування професійної відповідальності.

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

Економічні завдання страхового захисту в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств.

Добровільне страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень державними сільськогосподарськими підприємствами, врожаю зернових культур і цукрових буряків сільськогосподарських підприємств всіх форм власності. Суб'єкти і об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Характеристика страхових випадків. Страхове забезпечення. Визначення вартості врожаю, обчислення й порядок сплати страхових премій. Організація роботи страховика щодо визначення збитків і страхового відшкодування. Визначення факту й причин загибелі (пошкодження) урожаю. Оцінка збитків при загибелі (пошкодженні) врожаю. Страхове відшкодування.

Страховання тварин на випадок загибелі, знищення, вимушеного забою, від хвороб, стихійних лих та нещасних випадків у випадках та згідно з переліком тварин, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Добровільні види сільськогосподарського страхування.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Тема 8. Страхування технічних ризиків

Необхідність і значення страхування технічних ризиків. Види страхування. Страхування будівельно-монтажних робіт. Умови страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування, їх оцінка. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування машин від поломок. Умови страхування. Страхування електронного обладнання. Умови страхування.

Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків

Необхідність і значення страхування у фінансово-кредитній сфері. Види страхування фінансово-кредитних ризиків.

Сутність та економічний зміст страхування кредитів. Форми забезпечення кредитів: матеріальна або юридична.

Характеристика основних організаційних форм страхування кредитів. Страхування товарних кредитів. Страхування кредитів під інвестиції. Страхування споживчих кредитів. Страхування заставного майна. Страхування експортних кредитів.

Характеристика окремих видів страхування кредитних ризиків. Страхування відповідальності позичальника за неповернення кредиту. Об'єкт страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхова сума. Строк страхування. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення розміру збитків. Страхове відшкодування.

Страхування ризику неповернення кредиту. Страхування банківських гарантій. Страхування банківських ризиків за Єдиним банківським полісом.

Характеристика окремих видів страхування фінансово-кредитних ризиків: страхування прибутку (доходу); страхування депозитів; інші види. Умови страхування.

Тема 10. Автотранспортне страхування

Необхідність і значення страхування автотранспортних ризиків. Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Об'єкти страхування. Форми страхування. Розвиток системи автотранспортного страхування. Сучасний стан автотранспортного страхування.

Страхування автомобілів. Суб'єкти страхування. Характеристика об'єктів страхування. Варіанти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Фактори, що впливають на розмір страхового тарифу. Страхова премія. Строк страхування. Франшиза. Пільги страхувальникам. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Права і обов'язки членів МТСБ.

Міжнародна система «Зелена картка», її розвиток.

Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Суб'єкти і об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення й порядок відшкодування збитків.

Тема 11. Морське страхування

Необхідність і особливості страхування морських ризиків. Суб'єкти страхування. Клуби взаємного морського страхування. Морське страхове

бюро України. Визначення договору морського страхування в Кодексі торговельного мореплавання.

Страхування морських суден. Об'єкти страхування. Класифікація суден за категоріями ризику. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування відповідальності власників суден: перед третіми особами, за забруднення державних територіальних вод. Обсяг відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на морському транспорті: членів суднової команди, пасажирів. Форми страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія та порядок її сплати. Визначення та виплата страхових сум.

Тема 12. Авіаційне страхування

Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Законодавча база в авіаційному страхуванні. Авіаційний поліс Ллойда.

Страхування повітряних суден. Форми страхування. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування відповідальності власників повітряних суден. Варшавська Конвенція (1929 р.). Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності.

Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом. Суб'єкти і об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування.

Страховий захист громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті. Види страхування та умови їх проведення. Суб'єкти страхування. Форми страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення та виплата страхових сум.

Особливості космічного страхування.

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

Необхідність і значення страхового захисту майна громадян. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян. Види послуг страхових компаній громадянам — власникам майна. Суб'єкти страхування.

Страхування будівель і споруд. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Страхове забезпечення. Страхова оцінка будівель і споруд. Страхова премія. Пільги страхувальникам. Оцінка збитку. Страхове відшкодування.

Страхування права власності на нерухоме майно. Страхування тварин у господарствах громадян. Страхування домашнього майна. Інші види страхування майна громадян.

Страховий захист відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель. Страхування особистої відповідальності власників домашніх тварин. Страхування професійної та іншої відповідальності.

2.4. Плани лекцій

Тема 1.Страхова послуга та особливості її реалізації.

- 1.Економічна необхідність та сутність страхової послуги.
- 2.Служба маркетингу страхової компанії та її функції.
- 3.Канали реалізації страхових послуг та їх особливості.
- 4.Реклама та її роль в реалізації страхових послуг.
- 5.Контроль з боку страхових компаній та держави за реалізацією страхових послуг.

Тема 2.Порядок укладання та ведення страхової угоди.

- 1.Етапи проходження страхової угоди.
- 2.Заява про страхування та її значення.
- 3.Порядок укладання договору страхування.
- 4.Врегулювання вимог страхувальників щодо збитків.

Тема 3.Страхування життя та пенсій.

- 1.Необхідність та значення страхового захисту життя та пенсій громадян.
- 2.Сутність страхування життя.
- 3.Види страхування життя.
- 4.Страхування пенсій.

Тема 4.Страхування від нещасних випадків.

- 1.Необхідність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. Форми і види страхування.
- 2.Обов'язкове страхування від нещасних випадків.
- 3.Добровільне страхування від нещасних випадків.

Тема 5.Медичне страхування.

- 1.Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування.
- 2.Обов'язкове медичне страхування.
- 3.Добровільне медичне страхування.
- 4.Медичне страхування громадян, які виїжджають за кордон.

Тема 6.Страхування майна та відповідальності підприємств.

- 1.Зміст поняття «підприємницькі ризики». Форми і види страхування підприємницьких ризиків.
- 2.Страхування майна від вогню та інших небезпек.
- 3.Страхування від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна.
- 4.Страхування відповідальності товаровиробників.

Тема 7.Сільськогосподарське страхування.

- 1.Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників

- сільськогосподарської продукції. Форми і види страхування.
- 2.Добровільне страхування урожаю сільськогосподарських підприємств.
 - 3.Страхування сільськогосподарських тварин.
 - 4.Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Тема 8.Страхування технічних ризиків.

- 1.Необхідність і значення страхування технічних ризиків. Види страхування.
- 2.Страхування будівельних і монтажних ризиків.
- 3.Страхування машин від поломок.
- 4.Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань та інші види страхування технічних ризиків.

Тема 9.Страхування фінансово-кредитних ризиків.

- 1.Необхідність і значення страхування в фінансово-кредитній сфері.
- 2.Сутність та економічний зміст страхування фінансово-кредитних ризиків.
- 3.Характеристика основних організаційних форм страхування кредитів.
- 4.Види страхування кредитних ризиків.
- 5.Страхування прибутку (доходу), страхування депозитів та інші види страхування фінансових ризиків.

Тема 10.Автотранспортне страхування.

- 1.Поняття автотранспортного страхування, його сутність,
- 2.Страхування автомобілів.
- 3.Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.
- 4.Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом.
- 5.Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті.

Тема 11.Морське страхування.

- 1.Необхідність і особливості страхування морських ризиків.
- 2.Страхування морських суден.
- 3.Страхування відповідальності власників суден.
- 4.Страхування вантажів, що перевозяться на морському транспорті.
- 5.Страховий захист громадян від нещасних випадків на морському транспорті.

Тема 12. Авіаційне страхування.

- 1.Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків. Види страхування.
- 2.Страхування повітряних суден.
- 3.Страхування відповідальності власників повітряних суден.
- 4.Страхування вантажів, що перевозяться на авіаційному транспорті.
- 5.Страховий захист громадян від нещасних випадків на авіаційному

транспорті

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян.

1. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян. Види страхування.
2. Страхування будівель і споруд.
3. Страхування тварин в господарствах громадян.
4. Страховий захист відповідальності громадян перед третіми особами.

2.5. Плани семінарських (практичних) занять

Тема 1. Страхові послуги та особливості їх реалізації

1. Поняття страхової послуги, її необхідність і сутність.
2. Вартість страхової послуги.
3. Маркетинг у страхуванні та його особливості.
4. Характеристика каналів продажу страхових полісів.
5. Страхові посередники та їхні функції.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Фактори, які стримують розвиток страхового ринку в Україні.
2. Фінансово-кредитний ринок та місце страховика на ньому.
3. Теорії страхування.

Література: [1-8, 11, 16-18, 20, 28-32]

Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди.

1. Страхова угода та її основні етапи. Обов'язки сторін страхової угоди.
2. Заява про страхування, її значення і зміст.
3. Андеррайтинг та його завдання.
4. Договір страхування і його зміст.
5. Припинення дії договору страхування.
6. Порядок врегулювання претензій страхувальника щодо страхової виплати.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Прикладні розрахунки основних показників страхування.
2. Реквізитність та структура страхового полісу.
3. Види, форми і типи франшизи.
4. Відповідальність страховика за невиконання страхового договору

Література: [1-8, 11, 14- 18, 28, 30, 32, 35]

Тема 3. Страхування життя та пенсій

1. Передумови виникнення та особливості страхування життя.

2. Сутність страхування життя.
3. Таблиця смертності та її значення.
4. Порядок укладання і обслуговування договору страхування життя.
5. Визначення розміру і порядок здійснення страхових виплат при настанні страхового випадку при страхуванні життя.
6. Страхування додаткової пенсії: місце в системі пенсійного страхування, сутність.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Методика страхування капіталів і ренти.
2. Ставки і розміри страхової допомоги в разі хвороби.
3. Ведення рахунків і звітність страхування життя і пенсій.

Література: [1-8, 11, 16-18, 20, 36, 50, 60, 61, 64, 66]

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

1. Передумови виникнення страхування від нещасних випадків.
2. Сутність страхування від нещасних випадків та його особливості.
3. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків та їх характеристика.
4. Добровільні види страхування від нещасних випадків: організаційні форми, види страхування.
5. Особливості роботи страхової компанії при проведенні страхування від нещасних випадків в обов'язковій і добровільній формах.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Заходи державної політики захисту від нещасних випадків.
2. Особливості змін та доповнень правил договору страхування від нещасних випадків.

Література: [1, 9, 16-18, 23, 28, 60, 64]

Тема 5. Медичне страхування

1. Економічна необхідність і значення медичного страхування.
2. Обов'язкова форма медичного страхування та її сутність. Роль страховиків в системі обов'язкового медичного страхування.
3. Добровільна форма медичного страхування та її особливості.
4. Програми добровільного медичного страхування.
5. Медичне страхування громадян, які від'їжджають за кордон (асістанс).

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Розміри страхових платежів на види захворювань.
2. Опис захворювань, що не піддаються медичному страхуванню.
3. Переваги медичних полісів на підприємстві.

Література: [1-8, 11, 14-16, 18-20]

Тема 6. Страхування майна та відповідальності підприємств

1. Роль страхування в забезпеченні потреб підприємств у страховому захисті.
2. Страхування майна підприємств від вогню та інших небезпек.
3. Страхування підприємств від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна..
4. Страхування відповідальності товаровиробника за якість продукції.
5. Страхування інших видів відповідальності підприємства (відповідальності роботодавця; відповідальності за забруднення довкілля).

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Базові тарифи страхування ризиків підприємницької діяльності.
2. Особливості страхування підприємств від пожежі.
3. Процедура перереєстрації договорів страхування підприємницьких ризиків.

Література: [1-7, 11, 13-17, 19]

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

1. Економічна необхідність і сучасний стан сільськогосподарського страхування.
2. Страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.
3. Страхування тварин сільськогосподарських підприємств.
4. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Опис карантину в страховому договорі сільськогосподарської діяльності.
2. Страхові прогнози сільськогосподарської діяльності.

Література: [1-8, 11, 14-16, 28, 37, 40, 55, 57]

Тема 8. Страхування технічних ризиків

1. Економічна необхідність, сутність та розвиток страхування технічних ризиків.
2. Страхування будівельно-монтажних ризиків.
3. Страхування машин від поломок.
4. Страхування електронного обладнання.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Розміри страхових виплат при технічних ризиках.
2. Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань.

Література: [1-6, 8-10, 12, 16 - 18, 28, 51, 66, 67]

Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків

1. Економічна необхідність та сутність страхування фінансово-кредитних ризиків.
2. Характеристика видів страхування фінансово-кредитних ризиків.

3.Характеристика основних організаційних форм страхування кредитів (товарного, споживчого, експортного).

4.Особливості проведення страхування банківських кредитів.

Перелік питань на самоопрацювання:

1.Страхування ризиків втрати прибутку.

2.Страхування інвестиційної діяльності.

3.Операції перестраховання.

Література: [1-8, 11-15, 17, 20,22]

Тема 10.Автотранспортне страхування

1.Необхідність, сутність і розвиток системи автотранспортного страхування.

2.Страхування автотранспортних засобів.

3.Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.

4.Страхування вантажів, що перевозяться автотранспортом.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Тарифи автотранспортного страхування.

2. Особливості ведення та обслуговування договорів автотранспортного страхування.

3. Формування франко-ціни при автотранспортному страхуванні.

Література: [1-8, 10, 13-17, 19-20, 28, 66, 67]

Тема 11.Морське страхування

1. Необхідність, сутність і значення морського страхування.

2. Особливості організації морського страхування.

3. Страхування морських суден.

4. Страхування вантажів, що перевозяться морем.

5. Страхування відповідальності судновласників.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Правила Гааги–Вісбі та умови їх застосування.

2. Особливості використання умов P&I Clubs та КТМ.

Література: [1-8, 11-15, 17, 20, 66, 69]

Тема 12. Авіаційне страхування

1.Сутність, значення і особливості страхування авіаційних ризиків.

2.Законодавча база авіаційного страхування.

3.Страхування повітряних суден, умови страхування.

4.Обов'язкове страхування відповідальності повітряного перевізника та експлуатанта повітряного судна.

5.Страхування членів екіпажу повітряного судна та авіаційного персоналу.

Інші види обов'язкового страхування авіаційних ризиків.

6.Добровільні види авіаційного страхування.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Виключення із авіаційного страхування .
2. Авіаційний поліс Ллойда.
3. Варшавська (1929 р.), Гаазька (1955 р.) і Гвадалахарська (1961 р.) конвенції авіаційного страхування.

Література: [1-8, 11, 13-15, 17, 18, 20, 66, 67]

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

1. Необхідність і розвиток страхування майна громадян. Види (програми) страхування.
2. Страхування будівель і домашнього майна громадян.
3. Страхування тварин, що належать громадянам.
4. Страхування відповідальності громадян. Форми та види страхування.

Перелік питань на самоопрацювання:

1. Проблеми та напрями державної політики в галузі страхування відповідальності в Україні.
2. Екологічне страхування.

Література: [1-7, 9,11, 15-18, 66]

5.. Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом.

Самостійна робота студентів над навчальною дисципліною (наукою) включає в себе:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання.
- підготовка до виступу на семінарському занятті;
- вирішення і письмове оформлення задач;
- систематика вивченого матеріалу перед іспитом;
- виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, доповідей на

конференцію, підготовка контрольних, курсових і дипломних робіт).

Тематика рефератів:

Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації

- 1.1. Система страхових послуг та еволюція їх розвитку.
- 1.2. Сутність страхової послуги як товару на страховому ринку.
- 1.3. Дослідження попиту на страхові послуги.
- 1.4. Особливості реалізації страхових послуг.
- 1.5. Реклама в страхуванні та її особливості.
- 1.6. Контроль за реалізацією страхових послуг.

Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди

- 2.1. Договір страхування : зміст , порівняльний аналіз договорів з одного виду страхування двох страхових компаній.
- 2.2. Особливості андеррайтингу при укладанні різних видів договорів страхування.
- 2.3. Роль аварійного комісара в розслідуванні збитків.
- 2.4. Вимоги до аварійного комісара.
- 2.5. Організація роботи страховика по обслуговуванню договорів страхування.

Тема 3. Страхування життя та пенсій

- 3.1. Передумови виникнення страхування життя.
- 3.2. Виникнення та розвиток страхування життя в Україні.
- 3.3. Асортимент послуг із страхування життя, що пропонуються на українському страховому ринку.
- 3.4. Особливості страхування життя як сегменту страхового ринку.
- 3.5. Страховий захист життя осіб літнього віку в Україні.
- 3.6. Страхування додаткової пенсії: виникнення, сутність, значення.
- 3.7. Особливості визначення плати за страхову послугу у страхуванні життя.
- 3.8. Особливості діяльності страховиків у страхуванні життя.

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

- 4.1. Передумови виникнення та розвиток страхування від нещасних випадків.
- 4.2. Виникнення та розвиток страхування від нещасних випадків в Україні.
- 4.3. Порівняльна характеристика форм страхування від нещасних випадків.
- 4.4. Розвиток обов'язкового страхування від нещасних випадків в Україні.
- 4.5. Розвиток добровільного страхування від нещасних випадків в Україні.
- 4.6. Особливості тарифікації у страхуванні від нещасних випадків.

Тема 5. Медичне страхування

- 5.1. Історія виникнення медичного страхування в Україні.
- 5.2. Обґрунтування необхідності медичного страхування в Україні.

- 5.3. Порівняльна характеристика форм медичного страхування.
- 5.4. Програми добровільного медичного страхування та їх особливості.
- 5.5. Оцінка сучасного розвитку медичного страхування в Україні.
- 5.6. Роль асістанських компаній в медичному страхуванні.

Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків

- 6.1. Поняття “страхування підприємницьких ризиків”. Критична оцінка різних точок зору.
- 6.2. Виникнення страхування майна від вогню.
- 6.3. Договори страхування майна від вогню та їх особливості.
- 6.4. Особливості взаємовідносин суб’єктів страхування при страхуванні майна від вогню та інших небезпек.
- 6.5. Страхування на випадок втрати доходу (прибутку).
- 6.6. Страхування відповідальності підприємств за забруднення довкілля: передумови виникнення, особливості.
- 6.7. Сучасний стан страхування підприємницьких ризиків в Україні та його оцінка.

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

- 7.1. Розвиток сільськогосподарського страхування в умовах монополії держави на ведення страхування.
- 7.2. Обов’язкова форма страхування в сільському господарстві України: необхідність, сутність та проблеми розвитку.
- 7.3. Добровільна форма страхування в сільському господарстві України: необхідність, сутність.
- 7.4. Страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень та його роль у забезпеченні страховим захистом сільського товаровиробника.
- 7.5. Система страхового захисту в сільському господарстві: сутність, значення.
- 7.6. Сучасний стан і напрямки розвитку сільськогосподарського страхування в Україні.
- 7.7. Види страхування майна сільськогосподарських підприємств в Україні: сучасний стан.

Тема 8. Страхування технічних ризиків

- 8.1. Передумови виникнення і розвиток страхування технічних ризиків.
- 8.2. Світовий досвід страхування технічних ризиків та його оцінка.
- 8.3. Сучасний стан страхування технічних ризиків в Україні.
- 8.4. Поняття “технічні ризики” та особливості їх страхування.
- 8.5. Страховики технічних ризиків на страховому ринку України.

Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків

- 9.1. Поняття “страхування фінансово-кредитних ризиків”. Критична оцінка різних точок зору.
- 9.2. Класифікація видів страхування фінансово-кредитних ризиків.
- 9.3. Фінансові ризики та оцінка можливості їх страхування.
- 9.4. Страхування депозитів.
- 9.5. Страхування біржових ризиків.
- 9.6. Страхування ризиків впровадження нової техніки і технології.
- 9.7. Сучасний стан страхування фінансово-кредитних ризиків в Україні.

Тема 10. Автотранспортне страхування

- 10.1. Етапи розвитку автотранспортного страхування та їх характеристика.
- 10.2. Роль аварійних комісарів у відшкодуванні збитків в автотранспортному страхуванні.
- 10.3. Ризики в автотранспортному страхуванні та їх оцінка.
- 10.4. Особливості страхування вантажів в автотранспортному страхуванні.
- 10.5. Внутрішнє страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів в Україні: стан, проблеми.
- 10.6. Система “Зелена картка”: порядок відшкодування збитків.

Тема 11. Морське страхування

- 11.1. Виникнення та етапи розвитку морського страхування.
- 11.2. Історія розвитку морського страхування в Україні.
- 11.3. Сучасний стан морського страхування в Україні.
- 11.4. Умови страхування морських суден.
- 11.5. Особливості страхування відповідальності в морському страхуванні.
- 11.6. Клуби морського страхування: виникнення, сучасний стан.
- 11.7. Страхування від нещасних випадків на морському транспорті.
- 11.8. Роль перестраховання в забезпеченні фінансової сталості страховиків в морському страхуванні.

Тема 12. Авіаційне і космічне страхування

- 12.1. Виникнення авіаційного страхування.
- 12.2. Ризики в авіаційному страхуванні та їх оцінка.
- 12.3. Роль перестраховання в забезпеченні фінансової сталості страховиків в авіаційному і космічному страхуванні.
- 12.4. Сучасний стан авіаційного страхування в Україні.
- 12.5. Сучасний стан космічного страхування в Україні.
- 12.6. Об'єднання страховиків в авіаційному і космічному страхуванні та їх значення.
- 12.7. Страхуванні відповідальності в авіаційному страхуванні та його сутність.
- 12.8. Страхування відповідальності в космічному страхуванні .
- 12.9. Особливості взаємовідносин страховика і страхувальника при страхуванні космічних ризиків.

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

13.1. Еволюція розвитку форм страхування майна і відповідальності громадян в Україні.

13.2. Особливості оцінки об'єктів страхування майна громадян.

13.3. Оцінка сучасного стану страхування майна і відповідальності громадян в Україні.

13.4. Проблеми і перспективи розвитку страхування відповідальності громадян в Україні.

13.5. Напрямки підвищення зацікавленості громадян у страхуванні майна і відповідальності.

6. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання

У відповідності з вимогами навчального плану студенти заочної форми навчання повинні виконувати одну письмову контрольну роботу та складають іспит з дисципліни «Страхові послуги».

Підготовка до складання іспиту полягає у вивченні матеріалів згідно з тематикою, що викладена у робочих програмах.

Виконання контрольної роботи є одним із заключних етапів вивчення курсу для заочної форми навчання, її підготовка сприяє поглибленню та закріпленню теоретичних знань, одержаних студентами при самостійному вивченні окремих розділів дисципліни, набутті навичок самостійної роботи над учбовим матеріалом.

Контрольна робота повинна висвітлити вміння студентів коротко і точно відповідати на поставлені питання, підбирати і використовувати для відповідей необхідний матеріал.

Кожне питання роботи висвітлюється студентом при обов'язковому посиланні як найменше на трьох авторів, при цьому студент порівнює погляди авторів джерел, що цитуються.

Перед виконанням контрольної роботи студент зобов'язаний вивчити рекомендовану літературу з дисципліни, зібрати, проаналізувати та узагальнити практичний матеріал.

Студент виконує контрольну роботу у вигляді реферату на одну із наведених тем чи на тему за власним вибором, яку узгоджує з викладачем. Реферат повинен містити огляд літератури і статей з періодичної преси, а також законодавчих та нормативних документів.

Виконання контрольної роботи полягає в написанні реферату та розкриття змісту чотирьох теоретичних питань, ряду тестів і однієї задачі. Варіант контрольної роботи, як і варіант задачі, вибирається студентом відповідно №

Структура реферату:

- вступ - 1-2 стор.
- основна частина - до 15 стор.
- список використаних джерел.

Загальний обсяг контрольної роботи - 18 – 20 сторінок на аркушах паперу формату А4.

В окремих випадках за обгрунтованою заявою студента тема контрольної роботи може бути змінена науковим керівником.

Студентам необхідно, також, крім розкритих теоретичних питань, провести самостійно тестовий контроль, відповіді представити письмово.

Об'єктом поточного контролю знань студентів заочної форми навчання є домашні письмові роботи з дисципліни (реферати), виконані у відповідності до наданої кафедрою тематики, а також модульні завдання, що виконуються в аудиторії під контролем.

Теми контрольних робіт для студентів заочної форми навчання розподіляються відповідно нумерації прізвища студента у журналі. Студенти, прізвища яких починаються з №26, виконують контрольну роботу № 1, прізвища під № 27 - контрольну роботу № 2 і так далі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Усі виконання аналітичних завдань контрольних робіт оцінюються однаково. Вони орієнтують студентів переважно на текст аналізу здійснених розрахунків.

Ця форма контролю знань передбачає комплексний підхід, який має здійснювати оцінку теоретичних знань і практичних умінь студентів.

Студенти відповідають на теоретичні питання, вибирають правильну відповідь із запропонованих варіантів у тестах, та розв'язують практичні завдання.

Таким чином, якщо студент виконує вірно усі розрахунки то він може одержати до 30 балів. При одночасному вірному розрахунку і правильно вибраної відповіді він може одержати до 50 балів. Одержання оцінок від 50 до 70 балів залежить від якості написанного текстового аналізу.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота №1

1. Економічна необхідність страхової послуги для фізичних та юридичних осіб.
2. Розвиток системи страхових послуг.
3. Порядок надання страхових послуг страхувальникам.
4. Діюча система страхових послуг в Україні та шляхи її удосконалення.
5. Тести: 1, 5, 10, 35, 50
6. Задача 1

Контрольна робота № 2

1. Визначення та формування попиту на страхові послуги. Служба маркетингу страхової компанії.
2. Роль реклами в реалізації страхових послуг.
3. Страхові посередники та їхні функції.
4. Контроль за реалізацією страхових послуг.
5. Тести: 2, 15, 32, 45, 49

6. Задача 2

Контрольна робота № 3

1. Страхові посередники та їхнє місце на страховому ринку.
2. Роль страхових посередників в реалізації страхових послуг.
3. Страхові посередники в Україні та ефективність їхньої діяльності.
4. Тести: 3, 16, 31, 44, 48
5. Задача 3

Контрольна робота № 4

1. Економічна необхідність і розвиток особистого страхування.
2. Характеристика форм та видів особистого страхування.
3. Сучасний стан та напрями удосконалення особистого страхування в Україні.
4. Тести: 4, 17, 30, 43, 47
5. Задача 4

Контрольна робота № 5

1. Економічна необхідність та значення страхового захисту життя громадян.
2. Види страхування життя та їх характеристика. Організація роботи страхової компанії щодо укладення і обслуговування страхової угоди із страхування життя.
3. Стан страхування життя в Україні та напрями його поліпшення.
4. Тести: 5, 18, 29, 42, 46
5. Задача 5

Контрольна робота № 6

1. Необхідність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. Види страхування.
2. Організація роботи страхової компанії щодо укладення і обслуговування договорів страхування від нещасних випадків.
3. Стан, проблеми та перспективи розвитку страхування від нещасних випадків в Україні.

4. Тести: 6, 19, 28, 41, 44

5. Задача 6

Контрольна робота № 7

1. Економічна необхідність медичного страхування.

2. Форми медичного страхування та їхні організаційні основи.

3. Оцінка сучасного стану медичного страхування в Україні та шляхи його поліпшення.

4. Тести: 7, 20, 27, 31, 43

5. Задача 7

Контрольна робота № 8

1. Необхідність і сутність страхування здоров'я громадян.

2. Характеристика форм та видів страхування.

3. Оцінка сучасного стану страхування здоров'я громадян в Україні та перспективи його розвитку.

4. Тести: 8, 21, 26, 32, 42

5. Задача 8

Контрольна робота № 9

1. Економічні завдання страхового захисту в сільському господарстві.

2. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції в Україні. Форми страхування.

3. Обов'язкове страхування урожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень.

4. Тести: 9, 22, 27, 33, 41

5. Задача 9

Контрольна робота № 10

1. Необхідність і розвиток страхування в сільському господарстві. Суб'єкти та об'єкти страхування.

2. Порядок укладення і обслуговування договорів страхування.

3. Оцінка сучасного стану, проблем і перспектив розвитку добровільного страхування в сільському господарстві України.

4. Тести: 10, 23, 26, 34, 40

5. Задача 10

Контрольна робота № 11

1. Роль страхування в забезпеченні потреб підприємця в страховому захисті. Форми і види страхування.

2. Страхування майна від вогню та інших небезпек.

3. Страхування від перерв у виробництві.

4. Страхування відповідальності товаровиробників.

5. Тести: 11, 24, 33, 41, 50

6. Задача 11

Контрольна робота № 12

1. Необхідність і розвиток вогневого страхування.

2. Сутність та організація проведення страхування.

3. Оцінка сучасного стану і перспектив розвитку вогневого страхування в Україні.

5. Тести: 2, 12, 25, 35, 45

6. Задача 12

Контрольна робота № 13

1. Необхідність і значення страхування технічних ризиків. Види страхування.

2. Страхування будівельного підприємця від усіх ризиків.

3. Страхування машин.

4. Страхування всіх монтажних ризиків.

5. Тести: 3, 13, 26, 36, 46.

6. Задача 14

Контрольна робота № 14

1. Економічна необхідність і сутність страхування вантажів.

2. Організація роботи страхової компанії щодо укладення і обслуговування договорів страхування вантажів.

3. Проблеми і перспективи розвитку страхування вантажів в Україні.

4. Тести: 4, 14, 27, 37, 47

5. Задача 13

Контрольна робота № 15

1. Необхідність і значення страхування автотранспортних ризиків. Види страхування.

2. Страхування авто-каско.

3. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.

4. Тести: 5, 15, 28, 38, 48

5. Задача 15

Контрольна робота № 16

1. Необхідність і особливості страхування морських ризиків. Види страхування.

2. Страхування морських суден.

3. Страхування вантажів, які перевозяться морським транспортом.

4. Страхування відповідальності власників суден.

Тести: 6, 16, 29, 39, 49

5. Задача 16

Контрольна робота № 17

1. Необхідність і особливості авіаційного страхування. Види страхування.

2. Страхування повітряних суден.

3. Страхування відповідальності власників повітряних суден.

4. Страховий захист громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті.

5. Тести: 7, 17, 30, 40, 50

6. Задача 17

Контрольна робота № 18

1. Економічна необхідність і значення страхування фінансово-кредитних ризиків.

2. Сутність страхування фінансово-кредитних ризиків.

3. Страхування фінансово-кредитних ризиків в Україні і проблеми його розвитку.

4. Тести: 8, 18, 31, 41, 49

5. Задача 18

Контрольна робота № 19

1. Економічна необхідність і значення страхового захисту майна громадян.

2. Види послуг страхових компаній громадян - власникам майна та їхня характеристика.

3. Страхування майна фізичних осіб в Україні та напрями його удосконалення.

4. Тести: 9, 19, 32, 39, 48

5. Задача 19

Контрольна робота № 20

1. Економічна необхідність та розвиток страхування будівель, які належать громадянам.

2. Умови страхування. Порядок укладення і обслуговування страхової угоди.

3. Стан, проблеми та перспективи розвитку страхування будівель, які належать громадянам в Україні.

4. Тести: 1, 10, 20, 40, 50

5. Задача 20

Контрольна робота № 21

1. Економічна необхідність та значення страхування домашнього майна громадян.

2. Умови страхування. Порядок укладення та обслуговування страхової угоди.

3. Оцінка сучасного стану страхування домашнього майна громадян в Україні та шляхи його поліпшення.

4. Тести: 2, 11, 21, 31, 41

5. Задача 21

Контрольна робота № 22

1. Економічна необхідність і розвиток страхування засобів транспорту, які належать громадянам.

2. Організація роботи страхової компанії щодо страхування транспортних засобів громадян. Умови страхування.

3. Досвід страхування засобів транспорту громадян в зарубіжних країнах та оцінка можливості його використання в Україні.

4. Тести: 3, 12, 22, 32, 42

5. Задача 22

Контрольна робота № 23

1. Необхідність і значення страхування цивільної відповідальності.

2. Форми та види страхування.

3. Сучасний стан і напрями удосконалення страхування цивільної відповідальності в Україні.

4. Тести: 4, 13, 23, 33, 43

5. Задача 23

Контрольна робота № 24

1. Економічна необхідність і розвиток страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

2. Форми страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні та їх характеристика.

3. Проблеми і перспективи страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні.

4. Тести: 5, 14, 24, 34, 44

5. Задача 24

Контрольна робота № 25

1. Економічна необхідність, значення та сучасний стан екологічного страхування.

2. Форми та види страхування.

3. Страхування відповідальності підприємства на випадок забруднення навколишнього природного середовища.

4. Тести: 6, 15, 25, 35, 45

5. Задача 25

Тестові завдання з дисципліни «Страхові послуги»

1. Які із перелічених робіт можуть виконувати:

— страхові агенти;

— страхові брокери:

а) реклама страхових послуг окремого страховика;

б) вдосконалення правил страхування;

в) пошук страхувальників;

г) пошук страховиків;

д) укладення договорів страхування;

є) розрахунок страхових тарифів;

ж) збирання страхових внесків;

з) консультування страхувальників;

2. *Страхова премія* — це:

а) винагорода страхувальнику за беззбиткове проходження страхової угоди;

б) оплата послуг страхового брокера;

в) плата страхувальника за страховку;

3. *Аквізитор* — це:

а) спеціаліст, який обчислює страхові тарифи;

б) інкасатор;

в) уповноважена страховиком особа, що укладає або поновлює договори страхування;

г) спеціаліст, який оцінює збитки у морській аварії.

4. *Зміст договору страхування*:

а) регламентується законодавством;

б) визначається за згодою сторін;

в) вірно «а» і «б».

5. *При достроковому розірванні договору страхування за ініціативою страховика (без висунення претензій до страхувальника) страхові внески*:

а) не повертаються;

б) повертаються повністю;

в) повертаються за вирахуванням видатків на ведення справи.

6. *Франшиза* — це:

а) форма договору страхування;

б) додаткова плата за страхування;

в) частка збитку, яка не відшкодовується страховиком.

7. *У яких із перелічених випадків страховик може відмовити страхувальнику у виплаті страхового відшкодування по страхуванню майна*:

а) збитки завдані в результаті пожежі через погану ізоляцію електропроводу;

б) майно вкрадене: довідка правоохоронних органів відсутня.

8. Страховик у зв'язку із страховою подією запросив у підприємства відомості, що становлять комерційну таємницю. Чи зобов'язане підприємство надати таку інформацію:

а) так;

б) ні.

9. Страхова виплата — це:

а) плата за страхування;

б) компенсація збитків;

в) комісійні страхового агента.

10. Страхування життя є:

а) ризиковим;

б) накопичувальним;

в) і ризиковим, і накопичувальним.

11. За договором страхування життя страхова сума визначається:

а) страховиком;

б) страхувальником;

в) за домовленістю між страховиком і страхувальником.

12. Договір змішаного страхування життя укладається на випадок:

а) дожиття до закінчення строку дії договору страхування;

б) смерті протягом строку дії договору страхування;

в) вірно а) і б).

13. Договір змішаного страхування життя в Україні можна укласти на строк:

а) 1, 3, 5, 10, 15 років;

б) 5, 10, 15, 20 років;

в) 3, 5, 10, 15, 20 років.

14. При укладенні договору страхування дітей страхувальниками є:

а) лише батьки;

б) батьки та інші родичі дитини;

в) будь-яка особа.

15. Договір страхування до вступу в зареєстрований шлюб передбачає виплату:

а) при дожитті застрахованого до закінчення строку страхування і вступу в зареєстрований шлюб;

б) при дожитті застрахованого до закінчення строку страхування;

в) у випадку смерті внаслідок нещасного випадку під час строку дії договору страхування;

г) при дожитті застрахованого до 21 року.

16. При укладенні договору довічного страхування враховується:

а) вік страхувальника;

б) вік не має значення;

в) стан здоров'я застрахованого.

17. Страхова сума за договором довічного страхування виплачується:

а) при дожитті до закінчення строку страхування;

- б) при настанні смерті;
- в) при тимчасовій втраті загальної працездатності внаслідок нещасного випадку;
- г) при постійній втраті загальної працездатності внаслідок нещасного випадку.

18. При укладенні договору страхування додаткової пенсії враховується щодо страхувальника:

- а) стан здоров'я;
- б) вік;
- в) стаж роботи.

19. За договорами страхування життя страхова сума не може бути виплачена, якщо мають місце:

- а) порушення страхувальником громадського порядку;
- б) протиправні дії страхувальника, що призвели до його смерті;
- в) самогубство.

20. Під час укладення договору добровільного страхування від нещасного випадку щодо застрахованого враховується:

- а) вік;
- б) сімейний стан;
- в) соціальний стан.

21. Страхувальник може укласти договір страхування дітей від нещасних випадків:

- а) тільки в добровільній формі;
- б) тільки в обов'язковій формі;
- в) в добровільній та в обов'язковій формах.

22. Обов'язкова форма страхування від нещасних випадків передбачає, що:

- а) страхувальник повинен укласти договір страхування тільки із страховою компанією, що має відповідну ліцензію;
- б) з будь-якою страховою компанією;
- в) вважається застрахованим автоматично.

23. Обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті передбачає страхування:

- а) пасажирів таксобусів;
- б) машиністів поїздів метрополітену;
- в) пасажирів морського транспорту на прогулянкових лініях.

24. До видів страхування від нещасних випадків належать:

- а) страхування довічне;
- б) страхування школярів;
- в) страхування життя дітей.

25. страхова компанія при страхуванні від нещасних випадків вимагає від страхувальника сплати страхових внесків:

- а) тільки за кілька строків;
- б) тільки за один раз;
- в) надає вибір.

26. Страхування від нещасних випадків проводиться на випадок:

- а) дожиття до закінчення строку страхування;
 - б) смерті з будь-якої причини;
 - в) постійної втрати загальної працездатності внаслідок нещасного випадку.
27. Для одержання страхової виплати, пов'язаної з постійною втратою загальної працездатності, застрахований повинен подати страховій компанії документи, серед яких:
- а) страховий поліс;
 - б) трудова книжка;
 - в) свідоцтво про одруження.
28. Страхова компанія виплачує повну страхову суму за договором страхування від нещасних випадків, якщо:
- а) має місце смерть застрахованого внаслідок нещасного випадку;
 - б) застрахований одержав другу групу інвалідності;
 - в) застрахований дожив до закінчення строку дії договору страхування.
29. Страхова компанія здійснює виплату за договором страхування від нещасних випадків:
- а) тільки готівкою;
 - б) тільки безготівково;
 - в) готівкою або безготівково.
30. Розрахунки за надану послугу в системі медичного страхування здійснюються:
- а) між страховиком і страхувальником;
 - б) між страхувальником і лікувально-профілактичною установою;
 - в) між страховиком і лікувально-профілактичною установою.
31. Обов'язкове медичне страхування передбачає надання страхового захисту громадянам:
- а) з урахуванням їх доходу;
 - б) з урахуванням їх віку;
 - в) без урахування доходу і віку.
32. Для того щоб займатися наданням послуг в системі обов'язкового медичного страхування, лікувально-профілактична установа повинна:
- а) мати ліцензію;
 - б) пройти акредитацію;
 - в) одночасно а) та б).
33. Страхова медична компанія повинна:
- а) укласти договір про співробітництво з лікувально-профілактичною установою;
 - б) контролювати якість медичних послуг, наданих лікувально-профілактичною установою застрахованим;
 - в) лише укладати договори із страхувальниками.
34. Добровільна форма медичного страхування потрібна:
- а) тільки для заможних людей;
 - б) для більш повного задоволення потреб страхувальників;
 - в) як альтернатива обов'язковому страхуванню.
35. У системі медичного страхування медична допомога може бути надана:

- а) лікувально-профілактичними установами;
- б) самостійно практикуючими лікарями;
- в) тільки лікувально-профілактичними установами.

36. *Суб'єктами медичного страхування є:*

- а) страховик, страхувальник, застрахований, лікувально-профілактична установа;
- б) тільки страховик, страхувальник, застрахований, лікувально-профілактична установа, фонд охорони здоров'я;
- в) страховик, страхувальник, лікувально-профілактична установа.

37. *Добровільне медичне страхування базується на залученні коштів:*

- а) підприємств, установ;
- б) населення;
- в) держави.

38. *Об'єктами страхування від перерв у виробництві є:*

- а) втрати прибутку від невиконання контрагентами підприємства умов комерційної угоди;
- б) втрати прибутку від перерв у виробництві внаслідок пошкодження застрахованого майна;
- в) витрати підприємства на закупівлю сировини і матеріалів, знищених внаслідок страхової події;
- г) поточні витрати на підтримання життєдіяльності підприємства в період перерви внаслідок матеріальних збитків із застрахованим майном;
- д) втрати прибутку від перерви у виробництві внаслідок нестачання електроенергії через аварію на лінії електропередач.

39. *Страхова вартість — це:*

- а) вартість, в яку страхувальник оцінює своє майно для цілей страхування;
- б) дійсна вартість застрахованого майна;
- в) балансова вартість майна, що підлягає страхуванню.

40. *До складу поточних витрат підприємства, які підлягають відшкодуванню при страхуванні від перерв у виробництві внаслідок матеріальних збитків, завданих застрахованому майну, входять такі витрати:*

- а) податок на додану вартість;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) відрахування до Пенсійного фонду;
- г) заробітна плата працівників виробництва, що зупинилося;
- д) орендна плата;
- е) витрати на ремонт пошкодженого обладнання;
- ж) витрати на закупівлю сировини і палива.

41. *Чи можуть бути включені в поліс «вогневого» страхування такі страхові події, як землетрус і крадіжка:*

- а) так;
- б) так, за додаткову плату;
- в) ні, треба укласти інший договір.

42. При страхуванні відповідальності товаровиробника за якість продукції страхувальником може бути:

- а) безпосередній виробник (підприємство);
- б) постачальник (оптовик);
- в) продавець (магазин);
- г) ремонтна майстерня;
- д) споживач.

43. Об'єктом страхування при страхуванні відповідальності товаровиробника за якість продукції є:

- а) шкода, заподіяна життю і здоров'ю споживача продукції;
- б) шкода, заподіяна майну споживача продукції;
- в) шкода, заподіяна споживачем самій продукції товаровиробника.

44. В обов'язковій формі страхуються:

- а) урожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень;
- б) сільськогосподарські тварини;
- в) будівлі та інше майно.

45. У добровільній формі страхується урожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень:

- а) тільки державних сільськогосподарських підприємств;
- б) тільки орендних підприємств;
- в) сільськогосподарських підприємств будь-якої форми власності.

46. При страхуванні урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень страховий захист розповсюджується на:

- а) лише сам урожай;
- б) багаторічні насадження плодоносного віку;
- в) і урожай, і багаторічні насадження плодоносного віку.

47. При страхуванні урожаю багаторічних насаджень враховується:

- а) вік багаторічних насаджень;
- б) періодичність плодоношення;
- в) сортові якості плодоносних насаджень.

48. Укладаючи договір добровільного страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень із страховою компанією, страхувальник повинен знати, що він не має права:

- а) укладати договори страхування з іншими страховими компаніями;
- б) укладати договори страхування з іншими страховими компаніями щодо означеного об'єкта страхування;
- в) сплачувати страхові внески частками.

49. Договором страхування тварин сільськогосподарських підприємств можуть бути охоплені:

- а) лише дорослі тварини;
- б) лише молодняк;
- в) дорослі тварини і молодняк.

50. Амортизація нараховується на:

- а) всіх тварин сільськогосподарського підприємства;
- б) дорослих тварин;

в) робочих тварин.

ЗАДАЧІ

Задача 1

Вартість майна підприємства складає 12000 тис.грн., страхова сума - 8000 тис. грн. Розрахувати страхове відшкодування за системою першого ризику і пропорційної відповідальності у випадку:

- а) повної загибелі застрахованого майна;
- б) пошкодження застрахованого майна на 50%.

Задача 2.

Договір страхування укладений на суму 250 тис.грн. Передбачена безумовна франшиза у розмірі 3% страхової суми. Визначити страхове відшкодування, якщо збиток, завданий об'єкту складає 160 тис.грн. і об'єкт застрахований за системою першого ризику.

Задача 3.

Пожежею знищено будівлю магазину, балансова вартість якого склала 14820 тис. грн. Вартість залишків після пожежі, які можливо реалізувати, складає 2300 тис. грн. Визначити суму збитку і страхового відшкодування, якщо майно магазину за договором страхування застраховано в розмірі 80% вартості.

Задача 4

Середня вартість врожаю гречки з одного гектару складає 14 тис. грн. Загальна площа посіву під врожай поточного року 8 га. Визначити розмір збитку агрофірми за умови повної втрати врожаю від посухи, якщо він був застрахований на 80% від вартості.

Задача 5

Застраховано врожай кукурудзи терміном на 1 рік. Обумовлено, що врожай застрахований на 75% від його вартості. Середня урожайність з 1 га за минулі 5 років визначена у розмірі 50 ц з одного га при загальній площі посіву 550 га. Фактична урожайність поточного року досягла 48 ц, закупівельна ціна одного центнеру-130грн. Визначити розмір збитків сільськогосподарського підприємства та суму страхового відшкодування.

Задача 6

У врожайності насінникового саду спостерігається періодичність плодоношення, яка характеризується наступними даними (ц з 1 га):

1999 р.- 85; 2000 р - 15; 2001 р.- 100; 2002 р.- 19; 2003 р.- 115; 2004 р. - 20; 2005-80 р.; 2006 р.- 16; 2007 р.- 120; 2008 р.- 32.

Розрахувати середню урожайність саду за останні 5 років для визначення страхових платежів за 2008 і 2009 роки.

Задача 7.

Сільськогосподарське підприємство застрахувало поголів'я ВРХ на випадок загибелі. Внаслідок удару блискавки на пасовищі в період дії договору загинуло 3 голови ВРХ у віці 1,5 роки. Максимальна страхова сума для цієї вікової групи ВРХ в даному районі встановлена 1,5 тис. грн. Підприємство реалізувало м'ясо корів на суму 2,5 тис. грн. Визначити суму збитку і страхового відшкодування.

Задача 8.

Розрахувати страхове відшкодування по договору кредитного страхування, якщо позичальником не повернена сума кредиту на 70,5 тис. грн. і 10,2 тис. грн. відсотків по ньому. Відповідальність страховика складає 90%.

Задача 9.

Розрахувати суми страхових внесків по добровільному страхуванню ризику неповернення кредиту при укладенні договору страхування, якщо кредит взятий на суму 800 тис. грн. Проценти за кредит складають 40% річних. Строк користуванням кредитом 1 рік. Гранична відповідальність страховика - 80%. Тарифна ставка - 3,8%.

Задача 10

Визначити суму страхового відшкодування, що отримає підприємство промисловості від страховика за договором страхування збитків внаслідок перерв у виробництві. Підприємство не працювало 6 місяців. За цей час були здійснені такі витрати:

-комунальні витрати- 3450 грн.

-заробітна плата робітників- 22450 грн.

- недоотриманий прибуток внаслідок простою- 850 тис. грн. За договором страхування встановлено безумовну франшизу- 3 % .

Задача 11.

Автомобіль, застрахований в страховій компанії за договором страхування “авто-каско” у повній вартості, знищений в результаті ДТП. Ціна автомобіля 120 тис. грн. Автомобіль був зношений на день укладення договору страхування на 20%. Від автомобіля залишилися деталі, придатні для подальшої реалізації, на суму 12,3 тис. грн. Під час дії договору страхування, який був укладений на 1 рік, мало місце пошкодження автомобіля в результаті ДТП і виплачене страхове відшкодування в сумі 15,6 тис. грн. Визначити суму збитку і страхового відшкодування.

Задача 12.

Страховальник застрахував свій автомобіль на повну його вартість. Вартість автомобіля в новому стані становить 140 тис. грн. На момент укладення договору страхування процент його зносу склав 20%. За умовами договору страхування франшиза складає 4% від страхової суми. Внаслідок страхової події автомобіль відновленню не підлягає. Від автомобіля залишилися окремі деталі, вартість яких складає 35 тис. грн. У зв’язку зі страховою подією страховальник поніс додаткові витрати по спасінню засобу транспорту у сумі 1150 грн. Визначити суму страхового відшкодування за договором страхування.

Задача 13

Внаслідок страхового випадку пошкоджений телевізор. Його вартість в новому стані - 24,8 тис. грн. На день страхового випадку телевізор був зношений на 10 %. Ремонт телевізора склав 1250 грн. Визначити суму страхового відшкодування.

Задача 14

Власник автомобіля нової марки застрахував свою відповідальність перед третіми особами за договором страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів у страховій компанії, яка має відповідну ліцензію. Страховальник має стаж водія до одного року, тому страховик уклав договір страхування за найвищою тарифною ставкою - 2% до страхової суми.

Страховальник сплатив одноразовим внеском страховий платіж у сумі 2,0 тис. грн. Визначити розмір страхової суми, на яку був укладений договір страхування.

Задача 15

В господарстві громадянина сильним вітром повністю зруйнований дах житлового будинку. Страхова сума будинку складає 56 тис. грн. (з урахуванням 20% його зносу). Розрахувати суму страхового відшкодування,

яку страховик повинен сплатити страхувальнику, з урахуванням того, що питома вага вартості даху складає 11% від загальної вартості будинку.

Задача 16

Вартість майна підприємства складає 62000 тис.грн., страхова сума - 5800 тис. грн. Розрахувати страхове відшкодування за системою першого ризику і пропорційної відповідальності у випадку:

- а) повної загибелі застрахованого майна;
- б) пошкодження застрахованого майна на 30%.

Задача 17

Пожежею знищено будівлю магазину, балансова вартість якого склала 19840 тис. грн. Вартість залишків після пожежі, які можливо реалізувати, складає 5230 тис. грн. Визначити суму збитку і страхового відшкодування, якщо майно магазину за договором страхування застраховано в розмірі 85% вартості.

Задача 18

Застраховано врожай кукурудзи терміном на 1 рік. Обумовлено, що врожай застрахований на 80% від його вартості. Середня урожайність з 1 га за минулі 5 років визначена у розмірі 45 ц з одного га при загальній площі посіву 500 га. Фактична урожайність поточного року досягла 42 ц, закупівельна ціна одного центнеру - 300грн. Визначити розмір збитків сільськогосподарського підприємства та суму страхового відшкодування.

Задача 19

Розрахувати страхове відшкодування по договору кредитного страхування, якщо позичальником не повернена сума кредиту на 74,5 тис. грн. і 10,2 тис. грн. відсотків по ньому. Відповідальність страховика складає 80%.

Задача 20.

—Розрахувати суми страхових внесків по добровільному страхуванню ризику неповернення кредиту при укладенні договору страхування, якщо кредит взятий на суму 500 тис. грн. Проценти за кредит складають 40% річних. Строк користуванням кредитом 1 рік. Гранична відповідальність страховика - 85%. Тарифна ставка - 3,4%.

Задача 21

Визначити суму страхового відшкодування, що отримає підприємство промисловості від страховика за договором страхування збитків внаслідок

перерв у виробництві. Підприємство не працювало 6 місяців. За цей час були здійснені такі витрати:

- комунальні витрати- 6450 грн.
- заробітна плата робітників- 122450 грн.
- недоотриманий прибуток внаслідок простою - 1850 тис. грн. За договором страхування встановлено безумовну франшизу- 3 % .

Задача 22.

Автомобіль, застрахований в страховій компанії за договором страхування “авто-каска” у повній вартості, знищений в результаті ДТП. Ціна автомобіля 140 тис. грн. Автомобіль був зношений на день укладення договору страхування на 20%. Від автомобіля залишилися деталі, придатні для подальшої реалізації, на суму 4,3 тис. грн. Під час дії договору страхування, який був укладений на 1 рік, мало місце пошкодження автомобіля в результаті ДТП і виплачене страхове відшкодування в сумі 9,6 тис. грн. Визначити суму збитку і страхового відшкодування.

Задача 23.

Страховальник застрахував свій автомобіль на повну його вартість. Вартість автомобіля в новому стані становить 240 тис. грн. На момент укладення договору страхування процент його зносу склав 25%. За умовами договору страхування франшиза складає 5% від страхової суми. Внаслідок страхової події автомобіль відновленню не підлягає. Від автомобіля залишились окремі деталі, вартість яких складає 25 тис. грн. У зв’язку зі страховою подією страховальник поніс додаткові витрати по спасінню засобу транспорту у сумі 2850 грн. Визначити суму страхового відшкодування за договором страхування.

Задача 24

Власник автомобіля нової марки застрахував свою відповідальність перед третіми особами за договором страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів у страховій компанії, яка має відповідну ліцензію. Страховальник має стаж водія до одного року, тому страховик уклав договір страхування за найвищою тарифною ставкою -2% до страхової суми.

Страховальник сплатив одноразовим внеском страховий платіж у сумі 2,3 тис. грн. Визначити розмір страхової суми, на яку був укладений договір страхування.

Задача 25

В господарстві громадянина сильним вітром повністю зруйнований дах житлового будинку. Страхова сума будинку складає 156 тис. грн. (з урахуванням 20% його зносу). Розрахувати суму страхового відшкодування, яку страховик повинен сплатити страховальнику, з урахуванням того, що питома вага вартості даху складає 12% від загальної вартості будинку.

7..ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Страхова послуга як специфічний товар та її особливості.
2. Служба маркетингу страхової компанії та її функції.
3. Системи продажу страхових послуг.
4. Роль реклами у реалізації страхових послуг та особливості її здійснення.
5. Контроль за реалізацією страхових послуг з боку страховика і держави.
6. Етапи здійснення договору страхування.
7. Заява про страхування: зміст, особливості, вимоги до складання.
8. Андеррайтинг і його основні складові.
9. Процедура укладання договору страхування.
10. Урегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків.
11. Зміст і особливості страхової послуги з страхування життя.
12. Класичне страхування життя.
13. Змішані види страхування життя.
14. Індивідуальне пенсійне страхування.
15. Страхування пенсії за принципом взаємності.
16. Державне обов'язкове страхування від нещасних випадків.
17. Обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті.
18. Добровільне страхування від нещасних випадків і його різновиди.
19. Добровільне медичне страхування й особливості його здійснення.
20. Медичне страхування громадян, які виїздять за кордон.
21. Страхування майна підприємців від вогню та інших ризиків.
22. Страхування втрати прибутку від перерв у підприємницькій діяльності.
23. Страхування відповідальності товаровиробника, надавача послуг, виконавця робіт, продавця товарів (*один вид страхування на вибір студента*).
24. Страхування особистих ризиків у підприємницькій діяльності
25. Страхування врожаїв сільгоспкультур і багаторічних насаджень.
26. Страхування сільськогосподарських тварин.
27. Страхування будівель та іншого майна сільгосп підприємств.
28. Страхування будівель і споруд, що належать громадянам.
29. Страхування майна і тварин у господарствах громадян.
30. Страхування відповідальності громадян перед третіми особами.
31. Необхідність і призначення страхування технічних ризиків.
32. Страхування будівельно-монтажних ризиків.
33. Страхування машин та агрегатів від поломок.
34. Страхування електронної техніки та комп'ютерних баз даних.
35. Страхування післяпускових гарантійних зобов'язань.
36. Страхування банківських кредитів від ризику їх неповернення.
37. Страхування відповідальності позичальника за неповернення кредиту.
38. Страхування кредитного портфеля банку.
39. Страхування ризиків товарного кредиту.

40. Страхування депозитів і банківських гарантій.
41. Сутність і сучасний стан автотранспортного страхування в Україні.
42. Майнове страхування засобів автотранспорту (Авто-КАСКО).
43. Добровільне страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.
44. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів в Україні та в Європі.
45. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції.
46. Міжнародна система "Зелена карта".
47. Страхування вантажів при автотранспортних перевезеннях.
48. Страхування відповідальності автоперевізника за вантаж.
49. Страхування від нещасних випадків на автотранспорті.
50. Комбіноване страхування на автотранспорті.
51. Майнове страхування морських суден (Морське КАСКО).
52. Страхування відповідальності власників суден.
53. Страхування вантажів, що перевозяться морськими судами.
54. Страхування відповідальності морського перевізника за вантаж.
55. Страхування від нещасних випадків на морському транспорті.
56. Майнове страхування повітряних суден (Авіа-КАСКО).
57. Страхування відповідальності власників повітряних суден.
58. Страхування вантажів на повітряному транспорті.
59. Страхування відповідальності авіаперевізника за вантаж.
60. Страхування від нещасних випадків на повітряному транспорті.

8.. Система поточного і підсумкового контролю

Важливим моментом для активізації роботи студентів під час самостійного опрацювання дисципліни та на семінарських і практичних заняттях є встановлення заохочувальної (бальної) системи оцінювання

Критерії оцінювання

Форми контролю	Кількість балів
1. Практичні завдання	40
2. Перший модульний контроль	15
3. Другий модульний контроль	15
4. Екзамен(залік)	30
Всього	100

Навчальні досягнення студента з усіх видів виконуваних робіт оцінюється кількісно відповідно до шкали.

Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS за національною системою оцінювання в Україні

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за націон. системою	Оцінка за сист.
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5	90-100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	82-89
C	Добре – правильна робота з певною кількістю помилок	4	75-81
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю помилок	3	68-74
E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	3	60-67
FX	Незадовільно – потрібно доопрацювати на перездачу	2	35-59
F	Незадовільно – обов'язковий повторний курс	2	1-34
ABCDE	Зараховано		60-100
FXF	Не зараховано		1-59

Рекомендована література

Основна

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
3. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР (зі змінами та доповненнями) / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
4. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про страхування” від 4 жовтня 2001 р. №2745-III (зі змінами та доповненнями). / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
5. Закон України "Про недержавне пенсійне страхування" від 09.07.2003 № 1057-IV (зі змінами та доповненнями)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
6. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12.07.2001 № 2664-III (зі змінами та доповненнями)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
7. Закон України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів" від 01 липня 2004 р. № 1961-IV (зі змінами та доповненнями). / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
8. Положення про особливості укладання договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Затв. Держфінпослуг від 11 квітня 2006 р. № 5619 / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua

9. Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті. Затв. Постановою КМ України від 14 серпня 1996 р. N 959 (зі змінами та доповненнями)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
10. Порядок і правила обов'язкового страхування тварин на випадок загибелі, знищення, вимушеного забою, від хвороб, стихійних лих та нещасних випадків. Затв. постановою КМ України від 23 квітня 2003 р. № 590)./ [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
11. Порядок і правила обов'язкового страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності або іншому законному володінні зброю. Затв. постановою КМ України від 29 березня 2002 р., № 402 / [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.zakon.rada.gov.ua
12. Порядок і правила обов'язкового страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів. Затв. постановою КМ України від 1 червня 2002 р. N 733 // Урядовий кур'єр. – 2002. № 115, 26 червня.
13. Порядок і правила обов'язкового страхування відповідальності власників собак. Затв. постановою КМ України 9 липня 2002 р., № 944 // Урядовий кур'єр. 2002. – 17 липня.
14. Порядок і правила обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації. Затв. постановою КМ України № 1535 від 12 жовтня 2002 року. // [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua
15. Про деякі питання здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Затв. Держфінпослуг від 09 липня 2010 р., № 566 // [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.dfp.gov.ua
16. Страхування: [підручник] / керівник авт. кол. і наук. ред. С.С.Осадець.- [вид.3-тє, без змін] . - К.: КНЕУ, 2006.- 599 с.

17. Страхові послуги: [підручник] / [С.С.Осадець, Т.М.Артюх, О.О.Гаманкова та ін.]: кер. авт. кол. й наук. ред. проф. Осадець С.С. і доц. Т.М.Артюх. - К.: КНЕУ, 2007.- 464 с.
18. Страхові послуги: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. диск. – 2-ге вид., доп. і перероб. / Т.М.Артюх, О.О.Гаманкова, Т.Д.Кривошлик[та ін]; за заг. ред.. Т.М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2009.- 147 с.

Додаткова

19. *Азарченков А.*. Страхование кредитных рисковторговых операций // Insurance TOP. – 2008. - № 1. – С. 57- 62.
20. Аналіз світового ринку авіаційного страхування // Страхова справа. - 2002. – № 4. – С. 3-10.
21. *Архипов А.П., Гомелля В.Б.* Основы страхового дела : Уч. пособие. - М.: "Маркет ДС", 2002. - 409 с.
22. *Клапків Ю., Тринчук В.* Банкострахування: нові виклики та можливості // Страхова справа.. – 2008. – № 3. – С. 55-59.
23. *Бондар О.В., Залетов О.М., Соболев А.М.* Страхування від нещасних випадків. К.: Міжнародна агенція "Бізон", 2003. – 324 с.
24. *Биковська К., Мельников М., Лебедев В.* Підстави відмови у виплаті страхового відшкодування за договором морського страхування суден (Н &М). // Страхова справа. – 2007. № 1 (25). – с. 78-81.
25. *Бірюков В.Є., Єфімов Ю.Т., Залетов О.М., Мюллер П., Расшивалов Д.П.* Страхове посередництво: теорія та практика. – К.: Міжнародна агенція "Бізон", 2004. – 416 с.
26. *Василенко Л., Тринчук В.* Історично-економічні передумови виникнення страхового маркетингу. // Страхова справа. – 2003. - № 1. – с.89-93.
27. *Вобльй К.Г.* Основы экономии страхования. – Репринтне видання. Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 238 с.

28. *Вовчак О.Д.* Страхування: Навчальний посібник. 2-ге видання виправлене. – Львів: “Новий Світ-2000”, 2005. – 480 с.
29. *Дарков В.* Роль страхового брокера в авто страхуванні. // Страхова справа. – 2003. - № 1. – с. 77-81.
30. *Гаманкова О.О.* Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: [монографія]/ О.О.Гаманкова. – К.:КНЕУ, 2009.- 283 с.
31. *Гаманкова О.О.* Страхова послуга як продукт діяльності страхових компаній в умовах ринку / О.О.Гаманкова // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, серія "Економіка", Вип., 104. – К.: КНУ, 2008. – С. 16-20.
32. *Говорушко Т.А.* Страхові послуги. Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 400с.
33. *Гордійчук А.В.* Страхування як засіб захисту сільськогосподарських товаровиробників // Економіка АПК. – 2004. - № 2. – с.84-87.
34. *Гудзь О.Є.* Проблеми страхування сільськогосподарських ризиків // Економіка АПК. – 2004. - № 1. – С.73-77.
35. *Залетов О.М.* Страхування UA. Навчальний посібник. – К.: Міжнародна агенція „BeeZone”, 2003.
36. *Залетов О.М.* Убезпечення життя: Монографія. – К.: Міжнародна агенція «БІЗОН», 2006. – 688 с.
37. *Зуб Г.І., Гудзь О.Є.* Державна політика щодо розвитку страхування сільськогосподарських ризиків // Облік і фінанси в АПК. – 2006. - № 6. – С.83-88.
38. Имущественноестрахование: Учебноепособие для вузов / Под ред. С.Л.Ефимова – 2 изд., перераб. и доп.. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 286 с.
39. *Клапків М.С.* Страхування фінансових ризиків.: Монографія.- Тернопіль: Економічна думка, Карт-бланш. – 2002. -570 с.
40. *Клюй С.* Добровільне страхування врожаю сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності // Страхова справа. – 2003. - № 3. – С. 94-99.
41. *Манэс А.* Основы страхового дела. – М.: Анкил. – 1992. – 114 с.
42. *Мазанко Г.* Врегулювання та відшкодування збитків по вантажах: досвід компанії Crawford. // Страхова справа. – 2001. - № 4. – С. 64-65.

43. *Матвеев А.* Страхование технических рисков как элемент страхования внешнеэкономической деятельности // Страхование ревью. – 2001. – № 4. – С. 16-19.
44. *Обов'язкове страхування цивільної відповідальності автовласників. Україна, Росія, ЄС.* // Страхова справа. – 2005. - № 1 (17). – С. 46-50.
45. *Огляд ринку страхування туристів в Україні* // Страхова справа. – 2004. - №1(13).- С.42-59.
46. *Окаянюк І., Третяк О.* Страхування інвестицій у нерухомість як інструмент мінімізації ризиків учасників у процесі реалізації проектів будівництва // Страхова справа. – 2007. - № 2. – С. 74-81.
47. *Основы страховой деятельности: Учебник / Отв. Редактор – д.е.н., проф. Федоровой Т.А.* – М.: Изд-во БЕК, 2002. – 749 с.
48. *Охріменко О.О.* Страховий захист: менеджмент, маркетинг, економіка безпеки (туристське підприємництво): Навчальний посібник. – К.: Міжнародна агенція „VeeZone”, 2005. – 416 с.
49. *Паращак О., Лисенко Н.* Страхування фінансових ризиків. Страхування кредитних ризиків. // Страхова справа. – 2003. - № 2. – С. 28-37.
50. *Сахацький В.Г.* Роль та місце страхування життя у системі недержавного пенсійного забезпечення / Страхова справа. – 2005. - № 1 (17). – С. 27.
51. *Семенов А.* Страхование технических рисков: отечественная практика // Страхование ревью, № 1, 2001, С.19-22.
52. *Словарь страховых терминов / Под ред. Е.В.Коломина, В.В.Шахова.* – М.: Финансы и статистика, 1991. – 336 с.
53. *Страхование от А до Я / Под ред. Л.И.Корчевской, К.Е.Турбиной.* – М.: ИНФРА-М, 1996. – 624 с.
54. *Страхование: Учебник/ Под ред. Т.А. Федоровой, 2 изд. перераб и доп.* – М.: Экономистъ, 2003. – 875 с.
55. *Страхування сільськогосподарської продукції* // Облік і фінанси в АПК. – 2006. - № 9-10. – с. 108-110.

56. *Сухоруков М.М.* Технология продаж страховых продуктов. – Москва. Анкил, 2004. – 136 с.
57. *Танчик С.С.* Особливості страхування сільськогосподарських ризиків в Україні // Вісник аграрної науки. – 2005. - № 5. – С.64-65.
58. Теория и практика страхования. Учеб. пособие / Ред. Турбина К. Е.-М.: Анкил, 2003. – 704 с.
59. Технические виды страхования сегодня // Финансовые услуги. – 2002. - № 3-4. – С. 11-12.
60. *Ткаченко Н.В.* Страхування. Практикум: Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2007. – 270 с.
61. *Третьякова Г.* Пенсійна страхування як складова частина соціальної відповідальності бізнесу // Страхова справа.. – 2008. – № 3. – С. 50-54.
62. *Туровский В.* Оговорки Института лондонських страховщиков по страхованию грузов. // Финансовые услуги. – 1997. - № 3. – С. 56-59.
63. *Шумелда Я.* Страхування. Навчальний посібник. Вид.2-ге, розшир. – К.: Міжнародна агенція «Бізон», 2007. – 384 с.
64. *Шумелда Я.* Організаційні схеми та економічні механізми страхування життя // Страхова справа. – 2007. - № 3. – С. 52-61.
65. 100 лет техническим видам страхования в Мюнхенском перестраховочном обществе // Страховое ревю, № 12, 2000, С.12-18.

Інтернет-ресурси

66. www.uainsur.com - Український сервер страхування
67. www.forinsurer.com – науково – практичний журнал „Страхова справа”
68. <http://lsou.uainsur.com> - Ліга страхових організацій України
69. www.mib.org.ua- - Морське страхове бюро України